

Cours de tibétain - groupe lecture - leçon 44

Le 21 novembre 2024

Extrait de texte, traduction française

L'extrait de texte de cette leçon est la suite de la réponse à la question : “En quoi la production interdépendante extérieure dépend-elle de conditions ?”

དེ་ལ་སའི་ཁམས་ནི་ས་བོན་རྟེན་པའི་བྱ་བ་བྱེད་དོ། །ཚུའི་ཁམས་ནི་ས་བོན་རྒྱན་པའི་བྱ་བ་བྱེད་དོ། །མའི་ཁམས་
ནི་ས་བོན་ཡོངས་སུ་རྩོ་བའི་བྱ་བ་བྱེད་དོ། །རླུང་གི་ཁམས་ནི་ས་བོན་འབྲུ་བའི་བྱ་བ་བྱེད་དོ། །ནམ་མཁའི་ཁམས་
ནི་ས་བོན་ལ་མི་སྐྱབ་པའི་བྱ་བ་བྱེད་དོ། །དུས་ནི་ས་བོན་འགྱུར་བའི་བྱ་བ་བྱེད་དོ། །

L'élément terre a pour fonction de porter རྟེན་པའི་བྱ་བ་བྱེད་ la graine ; l'élément eau a pour fonction d'humidifier རྒྱན་པའི་བྱ་བ་བྱེད་ la graine; l'élément feu a pour fonction d'échauffer རྩོ་བའི་བྱ་བ་བྱེད་ la graine ; l'élément air a pour fonction d'ouvrir འབྲུ་བའི་བྱ་བ་བྱེད་ la graine ; l'élément espace a pour fonction de ne pas gêner མི་སྐྱབ་པའི་བྱ་བ་བྱེད་ la graine ; quant au temps, il a pour fonction de transformer འགྱུར་བའི་བྱ་བ་བྱེད་ la graine.

Voici une traduction littérale par section pour le passage tibétain :

དེ་ལ་སའི་ཁམས་ནི་ས་བོན་རྟེན་པའི་བྱ་བ་བྱེད་དོ།

“Dans cela, l'élément terre est ce qui accomplit l'action d'être le support des graines.”

ཚུའི་ཁམས་ནི་ས་བོན་རྒྱན་པའི་བྱ་བ་བྱེད་དོ།

“L'élément eau est ce qui accomplit l'action d'humidifier les graines.”

མའི་ཁམས་ནི་ས་བོན་ཡོངས་སུ་རྩོ་བའི་བྱ་བ་བྱེད་དོ།

“L'élément feu est ce qui accomplit l'action de réchauffer entièrement les graines.”

རླུང་གི་ཁམས་ནི་ས་བོན་འབྲུ་བའི་བྱ་བ་བྱེད་དོ།

“L'élément vent est ce qui accomplit l'action de faire croître les graines.”

ནམ་མཁའི་ཁམས་ནི་ས་བོན་ལ་མི་སྐྱབ་པའི་བྱ་བ་བྱེད་དོ།

“L'élément espace est ce qui accomplit l'action de ne pas obstruer les graines.”

དུས་ནི་ས་བོན་འགྱུར་བའི་བྱ་བ་བྱེད་དོ།

“Le temps est ce qui accomplit l'action de transformer les graines.”

Exercice de lecture

La méthode de travail :

- s'entraîner à épeler
- ensuite s'entraîner à lire
- repérer les particules, les mots favoris et éléments connus du texte.
- repérer la structure du texte constituée de segments (mots et groupe de mots).

དེ་ལ་སའི་ཁམས་ནི་ས་བོན་རྟེན་པའི་བྱ་བ་བྱེད་དོ། །ཚུའི་
ཁམས་ནི་ས་བོན་རྟེན་པའི་བྱ་བ་བྱེད་དོ། །མེའི་ཁམས་ནི་ས་
བོན་ཡོངས་སུ་རྩོ་བའི་བྱ་བ་བྱེད་དོ། །རྒྱུ་གི་ཁམས་ནི་ས་བོན་
འགྲུ་བའི་བྱ་བ་བྱེད་དོ། །ནམ་མཁའི་ཁམས་ནི་ས་བོན་ལ་མི་
སྐྱིབ་པའི་བྱ་བ་བྱེད་དོ། །དུས་ནི་ས་བོན་འགྲུར་བའི་བྱ་བ་བྱེད་
དོ། །

Repère des particules

[དེ་ལ་ས་+འི་+ཁམས་+ནི་] [ས་བོན་རྟེན་པ+འི་+བྱ་བ་བྱེད་+དོ།] [[ཚུ+འི་
+ཁམས་+ནི་] [ས་བོན་རྟེན་པ+འི་+བྱ་བ་བྱེད་+དོ།] [[མེ+འི་+ཁམས་+ནི་]
[ས་བོན་-ཡོངས་+སུ་+རྩོ་བ--+འི་+བྱ་བ་བྱེད་དོ།] [[རྒྱུ་+གི་+ཁམས་+ནི་]
[ས་བོན་འགྲུ་བ+འི་+བྱ་བ་བྱེད་+དོ།] [[ནམ་མཁའ་+འི་+ཁམས་+ནི་] [ས་བོན་
+ལ་+མི་སྐྱིབ་པ+འི་+བྱ་བ་བྱེད་+དོ།] [[དུས་+ནི་] [ས་བོན་འགྲུར་བ+འི་+བྱ་
བ་བྱེད་+དོ།] །

Vocabulaire

དེལ་	dans cela
ས་	terre
ཁམས་	élément
ནི་	quant à (équivalent des :)
ས་བོན་	graines
རྟོན་པ་	support
བྱུང་	action
ཕྱིར་དོ།	accomplit (avec particule finale)
ཚུ་	eau
ཐུན་པ་	humidification, humidité
མེ་	feu
ཡོངས་སུ་	entièrement
རྒྱུ་	réchauffement, chaleur
རྒྱུ་	vent
འབྲས་པ་	croissance
ནམ་མཁའ་	espace
མི་རྒྱུ་པ་	non-obstruction, non-voilé
དུས་	temps
འབྲས་པ་	transformation, transformé